

Jeg har desværre ikke lige tid til peer review

Anne Mette Mørcke¹, Centre for Educational Development, Aarhus Universitet

Ditte Jacobsen, Institut for Teknologiske Uddannelser, Københavns Professionshøjskole

Lasse X Jensen, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet

Lotte Rienecker, Pædagogisk Konsulent, Læremiddelforfatter, Selvstændig

Maria Hvid Stenalt, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Rikke Toft Nørgård, Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet

Abstract

Som alle andre tidsskrifter oplever DUT en krise i fagfællebedømmelsesarbejdet. Det er simpelthen svært at få accept fra kolleger til opgaven. Det giver os en meget lang præproduktion, hvor uheldige forfattere kan opleve et halvt års ventetid på at få feedback. Redaktionsgruppen rejser derfor en debat om problemet. Hvad kan vores akademiske fællesskab om videregående uddannelse gøre for at opretholde en systematisk publicering af artikler af høj kvalitet på dansk? Vi stiller tre spørgsmål til debatten. Skal vi stoppe med at have fagfællebedømmelse i DUT? Skal vi eksperimentere med – og eventuelt skifte til – helt nye former for bedømmelse, som kræver færre bedømmere? Eller er der andet, som vi kan gøre, for at DUT kan opretholde sin produktion af fagfællebedømte publikationer på dansk? Mens vi venter på gode løsninger, har vi også en række meget konkrete opfordringer til DUTs læserskare.

Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift (DUT) blev etableret i 2006 af Dansk Universitetspædagogisk Netværk med det formål at være (en primært dansksproget) publiceringskanal for forskere indenfor området universitetspædagogik samt for undervisere, udviklere og administratorer ansat på de højere læreanstalter i Danmark (<https://tidsskrift.dk/dut/about>). DUT publicerer om kvalitet, læring og undervisning i bredeste betydning. I løbet af de sidste 10 år er der med en enkelt undtagelse publiceret 2 årlige numre af DUT med i alt 88 videnskabelige artikler, 60 faglige artikler, 26 boganmeldelser, 18 DUT Guides, 11 'tidskapsler' og 6 debatterende artikler (<https://tidsskrift.dk/dut/issue/archive>). Interessen for at publicere i DUT er bestemt ikke aftaget med årene, og sidste nummer – DUT 37 – indeholdt en debatterende artikel, 11 faglige artikler, 6 forskningsartikler, en DUT Guide og to boganmeldelser. Forfatterne er forskere, undervisere, udviklere, administratorer og ledere fra et meget bredt udsnit af de danske videregående uddannelsesinstitutioner. DUT bidrager dermed fortsat i betydelig grad til den forskningsbaserede udvikling af universitetspædagogik og de videregående uddannelser i Danmark på linje med den videndeling, der foregår på tværs af de danske fagmiljøer under DUN Konferencen hvert år.

DUT har en velfungerende redaktion, der afspejler bredden i det universitetspædagogiske miljø og aktuelt består af medlemmer fra Aalborg, Aarhus og Københavns Universiteter, CBS, Københavns Professionshøjskole samt en

¹ morcke@au.dk

selvstændig konsulent. I DUT-redaktionen har vi fornøjelige redaktionsmøder med forrygende diskussioner om forskning, faglighed, Danmark og verden og hele det universitetspædagogiske felt. Vi modtager løbende mange gode manuskripter fra dygtige, engagerede kolleger i hele Danmark på kryds og tværs af alle de andre institutionelle skel. Tak. Dette arbejde giver os energi og glæde.

Det er svært at finde fagfællebedømmere

Der er dog også en del af vores redaktionsarbejde, der frustrerer både os og de forfattere, som indsender deres manuskripter til DUT: Det er meget vanskeligt at finde fagfællebedømmere, der kan og vil tage opgaven inden for en tidshorisont på en måneds tid. Begrundelserne for at sige 'desværre nej' er nogle gange 'jeg har ikke indsigt nok i det specifikke forskningsspørgsmål, så jeg er ikke lige præcis den, som I skal spørge' og mange gange 'desværre, jeg har ikke tid lige nu, men I må gerne spørge mig en anden gang'. Der er desværre også mange fagfæller, der slet ikke får svaret på vores henvendelse.

I det seneste nummer af DUT måtte vi spørge mere end 80 fagfæller for at få bedømt de 14 manuskripter, der blev antaget. Det betyder, at næsten 2/3 af de adspurgte fagfæller typisk svarer nej og typisk med begrundelsen, at de ikke har tid. En del svarer os aldrig. Ud over, at det giver mere redaktionelt arbejde, så betyder det desværre også meget lange ventetider for manuskriptforfattere, hvilket er ekstremt irriterende og forsinkende i en forskningsplan. Den typiske tid fra tildeling af redaktør til første runde af fagfællebedømmelser var i hus til dette nummer af DUT gik fra forrygende hurtigt (1 måned) til frustrerende langsomt (9 måneder med gentagne desværre nej). I nogle tilfælde betyder det, at artiklen først kommer med i senere numre af DUT. Det er længe at vente for en forfatter. Af hensyn til manuskriptforfatterne og vores egen arbejdsglæde som redaktion vil vi gerne debattere dette problem, så der måske kan åbnes for løsningsmuligheder.

Vi vil derfor åbne en debat om, hvad vores danske skrivende akademiske fællesskab kan gøre for at opretholde en systematisk produktion af høj kvalitet. Vi tager udgangspunkt i tre debatterende spørgsmål:

- 1) Skal vi stoppe med at have fagfællebedømmelser i DUT?
- 2) Skal vi eksperimentere med – og eventuelt skifte til – helt nye former for bedømmelse, som kræver færre bedømmere?
- 3) Eller er der andet, som vi kan gøre, for at DUT kan opretholde en systematisk produktion af fagfællebedømte publikationer på dansk?

1) Skal vi stoppe med at have fagfællebedømmelser i DUT?

I redaktionen svarer vi intuitivt nej, men vi er også klar til at drøfte vores (for)forståelse af værdien af fagfællebedømmelse.

Hvis vi starter med at skele til udlandet og de store internationale tidsskrifter, så oplever de samme rekrutteringsproblemer som os. Spørgsmålet er derfor også sat til drøftelse internationalt. Fagfællebedømmelse er meget udbredt og antages at have afgørende betydning for kvalitet og legitimitet, både for den enkelte forskers forskning og for et givet forskningsfelts fælles fremdrift. Men der er bestemt rejst betydelig kritik af fagfællebedømmelser. Dog med den konklusion, at der er meget lidt evidens for hverken det ene eller det andet (Tennant & Ross-Hellauer, 2020). Man kan desværre ikke på et forskningsbaseret grundlag rigtigt forklare, hvilken værdi fagfællebedømmelse tilføjer et felt. Som Richard Smith skriver: '*Famously, it [peer review] is compared with democracy: a system full of problems but the least worst we have*' (Smith, 2006).

Hvis man hælder til den tynde evidens og afskaffer fagfællebedømmelse i DUT, så kan man vælge en vej, hvor

DUT-manuskripter publiceres åbent online på en hjemmeside med henblik på ad hoc fagfællebedømmelse efter publicering. Man kunne herunder også forestille sig, at et manuskript lagt op på den åbne side tildeles et DUT DOI, når to fagfællebedømmere har skrevet et åbent accepterende review. Det kan teknisk godt lade sig gøre, og der er OJS plugins, der kan håndtere processen. I redaktionen er vi dog tøvende. Trods den ringe evidens, så er der også i DUT-redaktionen kulturbårne antagelser om fagfællesbedømmelsens betydning for kvalitet og legitimitet, både for den enkelte forfatter og for os alle som forsknings- og udviklingsfelt. Det føles for flere af os som en (for) radikal løsning, der kræver en større debat i det universitetspædagogiske fagfællesskab.

Hermed er I inviteret med i den debat.

2) Skal vi eksperimentere med – og eventuelt skifte til – helt nye former for bedømmelse, som kræver færre bedømmere?

Der skal bruges mange fagfællebedømmere for at få fagfællebedømmesystemet til at fungere. Der går to fagfællebedømmere per manuskript. Ofte får man ikke accepteret sit manuskript i første indsendelse. Et hurtigt regnestykke siger derfor, at man skal fagfællebedømme mindst fire gange for andre forfattere for hver artikel, man selv får publiceret som førsteforfatter. Det rejser derfor spørgsmålet: Kan vi bevare systemet, men med et mindre ressourcetræk?

Det spørgsmål er man også begyndt at debattere internationalt. Hvis bare den ene fagfællebedømmer kunne erstattes af AI, så skal vi kun rekruttere halvt så mange. Det er jo fristende for en redaktion, der kæmper med opgaven. Forskere som Hosseini & Horbach (2023) tror, at det går den vej. Andre forskere peger på betydelige risici (Ye et al. 2024). Ligesom DUT-redaktionen tøver de (fleste) internationale videnskabelige tidsskrifter. For samtidig med en 'nem' adgang til en uendelig mængde bedømmelser, så rejser AI-bedømmelse et bjerg af spørgsmål, som ingen endnu kan svare på. Når debatten derfor er i gang internationalt, er det måske også mere et udtryk for redaktionernes frustration over deres efterhånden umulige rekrutteringsopgave, end et reelt ønske om at lade AI overtage en (for redaktioner) vigtig vurderingsopgave.

Vi debatterer generativ AI i redaktionen og vil gerne invitere jer med i den debat også.

3) Hvad kan vi ellers gøre for, at DUT kan bidrage til en systematisk produktion af fagfællebedømte universitetspædagogiske publikationer på dansk?

Hvis vi på DUT skal fastholde fagfællebedømmelserne, så skal vi nok til at gøre noget (andet) for ikke at få meget, meget lange præ-publicationsventetider for uheldige forfattere, der rammer en rød bølge.

Ifølge Tennant og Ross (2020) er der evidens for, at det nok ofte er et begrænset antal kolleger, der stiller sig til rådighed som fagfællebedømmere. De få, der siger ja, kan derfor risikere at blive spurgt meget ofte og dermed udvikle 'reviewer fatigue'. Det kan vi godt genkende i DUT-redaktionen. Vores pulje af aktive fagfællebedømmere er relativt lille, hvilket indebærer samme problematikker, som de større tidsskrifter rapporterer om. Det første spørgsmål er derfor, hvordan flere kan involveres som fagfællebedømmere på DUT?

Derudover vil vi gerne starte en debat med uddannelsesledere og pædagogiske centerledere, der kan have en stor interesse i opbygningen af viden om undervisning på de danske videregående uddannelsesinstitutioner. Prioritering af at bidrage til fagfællebedømmelse og redaktionelt arbejde kræver tid og kompetence, som igen forudsætter ledelsesopbakning. De strukturelle systemer som meritering, MUS og timeallokering kan potentielt have stor betydning for ikke bare fagfællesystemet, men hele feltets muligheder for at arbejde akademisk og publicerende. Hvordan arbejder vi sammen om det?

Vi forsøger nedenfor at give nogle praktiske kortsigtede forslag, men opfordrer hermed først og fremmest til

en debat om fagfællebedømmelse i et netværksdrevet, nonprofit-tidsskrift som DUT.

Hjælp dine publicerende kolleger – og redaktionen – som fagfællebedømmer

Under alle omstændigheder har vi brug for jer alle.

1) Hvis du ikke står i DUTs oversigt over mulige fagfællebedømmere, så meld dig her:

[Registrér | Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift](#)

DUT byder mange forskellige fagfællebedømmere velkommen. Både forskere, konsulenter, undervisere og administratorer har en rolle at spille i vores fælles bedømmelsesarbejde. DUT modtager manuskripter fra alle videregående uddannelser og om alle fagdidaktikker og alle typer universitetspædagogiske problemstillinger og metoder, så vi har brug for bredde i korpsen.

2) Hvis du allerede er DUT-bruger, så klik ind, og tjek om din e-mail og kontaktoplysninger stadig er gældende.

3) Sig venligst ja til at bedømme også lidt uden for dit eget forsknings- eller konsulentfelt. Undervisning og uddannelsesudvikling er vores fælles tredje, som vi sammen skal opbygge en bredere og dybere forståelse for. DUT har bedømmelsesskemaer til hjælp til, hvad der især gerne skal kommenteres bredt på.

4) Svar venligst ja eller nej inden for få dage på vores forespørgsler om review.

5) Hvis du ikke selv har tid, så foreslå os meget gerne andre mulige fagfællebedømmere, som vi måske ikke lige har tænkt på, selvom du måske synes, at de må da være helt oplagte.

6) Særligt artikelforfattere har også en forpligtelse til at stille sig til rådighed som fagfællebedømmere. Når man har fået antaget et manuskript, har mindst to kolleger påtaget sig at bedømme og give feedback.

Og ja, vi ved godt, at det er lidt belærende skrevet, men vi kæmper med at løse opgaven. Fagfællebedømmelserne påskønnes af både os i redaktionen, manuskriptforfatterne og læserne og DUN.

Referencer

Hosseini M, Horbach S.P.J.M. (2023). Fighting reviewer fatigue or amplifying bias? Considerations and recommendations for use of ChatGPT and other large language models in scholarly peer review. *Research Integrity and Peer Review*, 8 (4). <https://doi.org/10.1186/s41073-023-00133-5>.

Smith R. (2006). Peer review: a flawed process at the heart of science and journals. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 99(4):178-182. <https://doi.org/10.1258/jrsm.99.4.178>.

Tennant J.P, Ross-Hellauer T. (2020). The limitations to our understanding of peer review. *Research Integrity and Peer Review*, 5 (6). <https://doi.org/10.1186/s41073-020-00092-1>.

Ye R, Pang X, Chai J et al. (2024). Are we there yet? Revealing the risk of utilizing Large Language Models in scholarly peer review. *arXiv*, v1, 2 Dec. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2412.01708>

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den.
Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger

© **Copyright**
DUT og artiklens forfatter

Udgivet af
Dansk Universitetspædagogisk Netværk